

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Názory žáků středních škol na registrované partnerství

Bakalářská práce

Mgr. Veronika Benešová

2010

Jana Mundlová

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá tématem názorů žáků středních škol na registrované partnerství. Toto téma jsem si vybrala na základě jeho aktuálnosti. Zaměřila jsem se na žáky středních škol převážně z důvodu zájmu o zjištění validních informací této mladé generace, vztahujících se k dané problematice.

Teoretická část práce se zabývá a charakterizuje základní pojmy týkající se sexuality, homosexuality a homosexuálního soužití. Uvádím zde vývojové teorie homosexuality a její pojetí společností. Nemalý díl teoretické části náleží shrnutí samotného zákona č.115/2006 Sb. O registrovaném partnerství, kde se zaměřuji na vznik zákona, na práva a povinnosti partnerů, které zákon ukládá, na společenské chápání tohoto institutu ve světě i v České Republice a značná část náleží popisu současného stavu v České Republice včetně aktuálních statistických údajů o počtu uzavřených registrovaných partnerství.

Praktická část obsahuje výzkum, který byl prováděn dotazníkovým šetřením na Gymnáziu olympijských nadějí v Českých Budějovicích, Střední zdravotnické škole v Českých Budějovicích a na Střední škole elektrotechnické v Hluboké nad Vltavou. Studentů jsem se dotazovala na otázky, které se týkaly jejich názorů na homosexualitu a homosexuálně orientované jedince. Zajímalo mne také jejich názor na institut registrovaného partnerství, zda vědí, že homosexuální jedinci tuto možnost mají a zda respondenti souhlasí s výchovou dětí v homosexuálních rodinách. Ohledně problematiky homosexuality více jak polovina všech dotazovaných respondentů měla dostatek validních informací. V otázkách, které se týkaly registrovaného partnerství, většina respondentů s tímto institutem souhlasila. Ovšem ve věcech výchovy dětí homosexuálními páry, byli respondenti daleko zdrženlivější. Jen několik studentů by s touto možností souhlasilo.

Abstract

Opinions of Secondary School Students on Registered Partnership

Key words: homosexuality, homophobia, coming out, discrimination, registred partnership

This Bachelor thesis deals with opinions of secondary school students on registered partnership. I have chosen this topic because of its recency and as I was highly interested what secondary school students think of the problem and how valid their information is.

The theoretical part describes essential concepts of sexuality, homosexuality and homosexual coexistence. I am presenting developmental theories of homosexuality and views of the society. A considerable part of this part deals with the Act No. 115/2006 Coll. on registered partnership, where I mention the formation of this Act, partners' rights and duties resulting from the Act and social position of this institute in the world compared to the Czech Republic. This part also contains the description of current state in the Czech Republic including up-to-date statistical data of registered partnerships formed since the Act came into force.

The practical part is based on the research carried out at one grammar school (Gymnázium olympijských nadějí v Českých Budějovicích) and two vocational schools (Střední zdravotnická škola v Českých Budějovicích, Střední škola elektrotechnická na Hluboké nad Vltavou). A questionnaire survey contained questions asking students' opinions on homosexuality and homosexually-oriented people. I was also interested in their opinions on registered partnership, their awareness of opportunity of forming registered partnerships and their views of bringing-up children in homosexual families. More than half of respondents showed plentiful valid information. Most respondents agreed with registered partnerships while they hardly ever accepted children's upbringing in these families or they were very reserved.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma názory žáků středních škol na registrované partnerství vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. V platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 20. 04. 2010

Podpis

Děkuji své vedoucí práce Mgr. Veronice Benešové za velmi vstřícnou spolupráci, odborné vedení, cenné rady a její profesionální přístup. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a blízkým za jimi věnovanou podporu.

Obsah

Úvod	7
1. Současný stav	8
1.1 Sexualita	8
1.1.1 Sexuální preference	8
1.1.2 Sexuální identifikace	9
1.1.3 Homofobie	9
1.2 Homosexualita jako pojem	9
1.2.1 Homosexuální muž	10
1.2.2 Homosexuální ženy	10
1.3 Důležité pojmy	10
1.4 Formy homosexuality	12
1.5 Homosexualita v dějinách	12
1.5.1 Starověk	12
1.5.2 Období středověku	13
1.5.3 Novověk	13
1.5.4 Devatenácté století	14
1.5.5 Dvacáté století	14
1.5.6 Současnost	15
1.6 Pokusy o léčbu homosexuality	15
1.7 Původ lidské homosexuality	16
1.7.1 Evoluční vývoj	16
1.7.2 Genetický vývoj	17
1.7.3 Hormonální vývoj	17
1.7.4. Vlivy v prenatálním období	17
1.7.5 Vlivy prostředí a výchovy	18
1.7.6 Teorie svedení	18
1.8 Výskyt osob s homosexuální orientací ve společnosti	18
1.8.1 Homosexualita v západní kultuře	19

1.9 Coming out – sebeodhalení	19
1.10 Homosexuální soužití	21
1.11 Diskriminace homosexuálních jedinců	22
1.12 Registrované partnerství	22
1.12.1 Povinnosti a práva partnerů	23
1.12.2 Registrované partnerství ve světě	24
1.12.3 Registrované partnerství v České Republice	24
1.13 Zákon o registrovaném partnerství č. 115/2006 Sb	26
1.14 Výuka homosexuality na českých školách	26
1.14 Jihočeská LAMBDA	27
2. Cíle práce a hypotézy	28
2.1 Cíl práce	28
2.2 Hypotézy	28
3. Metodika	29
3.1 Použité metody a techniky	29
3.2 Charakteristika výzkumného souboru	29
3.3 Vlastní realizace výzkumu	29
4. Výsledky	31
5. Diskuse	44
6. Závěr	51
7. Seznam použitých zdrojů	53
8. Klíčová slova	58
9. Seznam příloh	59

Úvod

Jako téma bakalářské práce jsem si zvolila problematiku registrovaného partnerství a homosexuálního soužití ve společnosti. Jedním z důvodů mé volby, byl fakt, že toto téma je v současnosti velmi aktuální a diskutované.

V teoretické části práce se zabývám fenoménem homosexuality z pohledu historie i současnosti a to z hlediska celosvětového i republikového chápání. Dále bych ráda přiblížila determinaci postoje společnosti k soužití osob stejného pohlaví a institut registrovaného partnerství, kde se zaměřuji hlavně na zákon č. 115/2006 Sb. vztahující se k této formě soužití.

Získaná fakta o problematice homosexuality a registrovaného partnerství, se stala předmětem praktické části práce. Zajímala jsem se, zda studenti středních škol mají dostatek validních informací ohledně tohoto tématu.

Svůj výzkum směřuji tedy ke studentům středních škol, které dále diferencuji dle zaměření jejich studia, a to na Gymnázium olympijských nadějí v Českých Budějovicích, Střední zdravotnickou školu v Českých Budějovicích a Střední školu elektrotechnickou v Hluboké nad Vltavou. Ve výzkumu se zaměřuji na otázky týkající se homosexuality obecně, registrovaného partnerství a dotýkám se také problematiky výchovy dětí homosexuálními rodinami.

1. Současný stav

Homosexualita je celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený stav. Nejedná se o projev výhradně lidské civilizace, ale vyskytuje se i u zvířat. Homosexuální může být žena i muž (20).

Za příznivých okolností, je homosexuální chování spojeno se schopností vytvářet plnohodnotný citový vztah s osobou téhož pohlaví, stejně jako u osob s heterosexuální orientací (15).

Homosexuální soužití neboli partnerství osob stejného pohlaví v naší zemi existovalo v minulosti, existuje dnes a nepochybně bude existovat i nadále (16), a i když naše společnost nemá dosud plné pochopení pro homosexuální menšinu, za několik posledních let se postoj společnosti výrazně zlepšil (20).

1.1 Sexualita

Sexualita představuje jeden ze základních individuálních a interpersonálních motivů v životě každého jedince. Člověk se rodí jako tvor sexuální a pohlavnost ho provází v podstatě po celý jeho život. Ovlivňuje jeho osobnost i interpersonální vztahy a zpětně je jimi ovlivňována. Jedná se o specifickou formu interakce, která je zdrojem hlubokých emocí a faktorem organizujícím lidské chování a prožívání (26).

Nejrůznější informace o sexualitě a sexuálním chování nás obklopují každodenně. Přináší tak lidem rozkoš, radost a potěšení na straně jedné, a úzkosti, deprese a sexuálně přenosné nemoci na straně druhé (27).

Má nepochybně biologický základ, protože se mužské a ženské pohlavní orgány liší právě tak, jako jejich prožitek orgasmu (7).

1.1.1 Sexuální preference

Způsob, kterým jedinec dosahuje sexuálního uspokojení a kterým je objekt eroticky přitahován, není zatím plně objasněn. Základní jsou přitom pravděpodobné faktory konstituční tzv. vrozené. Vlivy prostředí, se pak pravděpodobně uplatňují, až na základě vrozených mechanismů (26).

Prvotní a nejdůležitější je však preference podle pohlaví. Tedy, zda je člověk přitahován ke stejnému, či opačnému pohlaví, a tedy zda bude výhradně či převážně heterosexuální, či výhradně či převážně homosexuální (20).

1.1.2 Sexuální identifikace

Týká se osobního sebepojetí jedince a určuje, za koho se sám považuje. Zhruba do roku a půl si dítě začíná uvědomovat svou příslušnost k mužskému či ženskému pohlaví (15).

1.1.3 Homofobie

Nejrozšířenější termín používaný v souvislosti s nepřátelským postojem a chováním vůči homosexuálně orientovaným jedincům. Rozhodně se zde nejedná o fobii jako klasickou psychopatologickou kategorií. Homofobní lidé nepostupují zcela neobvykle, avšak přesto dosti nešťastně což vede k některým nedorozuměním (19).

Jedná se o chorobný strach z homosexuality, ze svých vlastních homosexuálních tendencí či z jiných homosexuálních osob. Strach ze styku s nimi či z jejich společného a legislativního zrovnoprávnění s heterosexuály (8).

1.2 Homosexualita jako pojem

Homosexualita je biologická varianta vytvořená přírodou a má své rysy, které se nemění. Provází lidstvo celou jeho historií, avšak ani staletí kulturního vyspívání nepostačila, aby společnost přijala homosexuálně orientované osoby jako své plnoprávné členy (3).

Homosexuální orientace se ve většině případů projevuje celoživotně, v rovině citové i vztahové. Avšak termín homosexuální je dnes považován za nejasný a zavádějící. Má se za to, že tento termín příliš dodává na významu odlišnosti mezi mužem a ženou, aktivit v sexualitě a potlačuje především citovou složku. Doporučuje se tedy užívat termíny gay a lesbička nebo lesbické žena či dívka (15).

1.2.1 Homosexuální muž

Tito muži mají velkou tendenci k sexuální promiskuitě. Je to podmíněno sociálně, ale také tím, že jde o dva muže, tedy o dvě osoby, které jsou biologicky disponovány k větší sexuální aktivitě **(20)**.

Homosexuální muži, jsou v sexuálních preferencích konkrétnější než lesbické ženy. Zajímají je především tělesné znaky **(9)**.

Je-li homosexuálně orientovaný muž mimo oblast sexuální orientace docela dobře identifikován se svým mužským pohlavím, hovoříme o maskulinní mužské homosexualitě. Pokud je přítomno určité množství dalších charakteristik odpovídajících opačnému pohlaví, hovoříme o feminní homosexualitě **(2)**.

1.2.2 Homosexuální ženy

Pro ženskou homosexualitu se vžilo označení lesbická láska, podle řecké básnířky Sapphó. Homosexuální dívky musí projít nelehkým obdobím, kdy si svou homosexualitu uvědomí a potom ji více či méně přijmou. Ženy jsou většinou dosti přizpůsobivé, a proto se zpočátku homosexuální dívky snaží žít stejně jako dívky ostatní. Co však homosexuální ženy odlišuje od homosexuálních mužů, je potřeba většiny z nich mít trvalou partnerku, s níž by navázala vzájemný citový vztah. Pokud ji najdou, léta pak spolu spokojeně žijí **(20)**.

Je-li homosexuálně orientovaná žena mimo oblast sexuální preference docela dobře identifikovaná se svým ženským pohlavím, hovoříme o feminní homosexualitě. Pokud je u lesbické ženy určité množství pohlavních rysů odpovídajících opačnému pohlaví, hovoříme o maskulinní homosexualitě **(2)**.

1.3 Důležité pojmy

GBLT je zkratka, která označuje gaye, bisexuály, lesby a transgender **(19)**.

Gender je soubor rolí, které společnost a kultura připisuje mužskému či ženskému biologickému pohlaví **(8)**.

Generová identita znamená, že jedinec zařadí sám sebe k jednomu či druhému sociálnímu pohlaví **(9)**.

Heterosexismus přístup, který obvykle považuje heterosexualitu za jedinou přirozenou sexuální orientaci **(19)**.

Homosexualita označuje sexuální chování či homosexuální orientaci. Jedná se o milostnou náklonnost především či výhradně k osobám stejného pohlaví. Používají se také pojmy typu homosexuální orientace, homosexuální preference, homosexuální zaměření a spousty dalších **(11)**.

Homosexuální chování zahrnuje všechny aktivity, které směřují k nalezení a navázání erotického a sexuálního vztahu s jedincem stejného pohlaví. Může být motivováno jinými pohnutkami než svou sexuální orientací **(20)**. Může také zahrnovat sexuální předvádění, experimentování a konečně určité zapojení v homosexuálním životním stylu **(24)**.

Intersexuální lidé jsou jedinci, u nichž se vyskytují nebo vyskytovaly v době narození biologické znaky obou pohlaví **(19)**.

Minorita je označení pro podřízenou skupinu, jejíž příslušníci mají možnost menší kontroly či moci nad vlastními životy, než mají příslušníci dominantní společnosti **(14)**.

Queer je označením pro všechny jedince menšinových sexuálních orientací a identit **(17)**.

Registrované partnerství je právní institut, který upravuje soužití dvou osob stejného pohlaví **(20)**.

Sexismus je diskriminace podle pohlaví a je založen především na předsudcích týkajících se opačného pohlaví **(8)**.

Transgender je termín, který se používá pro označení jednotlivců, chování atd., které jsou odlišné od toho, co se od dané role pohlaví očekává **(13)**.

Transsexualita je touha žít a být přijímán společností jako jedinec opačného pohlaví. Nejedná se o symptom jiné mentální poruchy či chromozomální vady **(10)**.

Transvestitismus je touha podobat se něčím jedincům opačného pohlaví. Většinou jde o odívání mužů do dámských šat a naopak **(11)**.

1.4 Formy homosexuality

Homosexualita je nejčastěji rozdělována podle pohlaví. Další dělení souvisí s preferencí sexuálních partnerů.

U homosexuálních mužů se označuje za pedofilii preference dětí do 13 let, efebofilie se vyznačuje vyhledáváním partnerů v rozmezí 15 – 20 let, androfilie je forma zaměření se na dospělé muže a gerontofilie znamená zaměření se na seniory. U lesbických kontaktů se hovoří o koprofilii což má význam stejný jako mužská pedofilie, partenofilii, to je touha po adolescentních dívkách, gynekofilii po dospělých ženách a graeofilii po seniorkách (30).

Sexuologie dále rozděluje homosexualitu na egodystonní a egosyntonní formu. Egosyntonní homosexualita znamená, že jedinec je se svojí orientací plně smířen, vyrovnán, přijímá ji a je schopen vůči okolí orientaci přiznat. Egodystonní homosexualita oproti tomu znamená, že jedinec tuto orientaci odmítá, je sám se sebou v rozporu, touží po heterosexuální adaptaci a není schopen před svým okolím a před sebou orientaci přiznat (30).

Dále můžeme homosexualitu dělit dle rolí aktérů při pohlavním styku na mužskou (aktivní, antofilní, incubus) a ženskou roli (submisivní, feminní, sucubus) (15).

1.5 Homosexualita v dějinách

I přes nedostatek informací, považujeme za velmi pravděpodobné, že lidé udržovali homosexuální styky přinejmenším několik století před počátkem našeho letopočtu a že určité procento lidí homosexuálně žilo ve všech dobách (3).

Homosexualita se ve společnosti vyskytuje již od počátku lidstva. Ať už byla záležitostí módní, či za ní hrozil trest smrti (3).

1.5.1 Starověk

Homosexuální chování bylo nejvíce rozšířeno na přechodu mezi matriarchátem a patriarchátem, kam je řazena doba starého Řecka. Staré Řecko je také jedinou historicky doloženou společností, ve které byla homosexualita považována za skutečně rovnocennou a plnohodnotnou variantu sexuálního chování. Ženatý muž mohl mít vedle

své manželky neutajovaný vztah s mladým chlapcem. V žádném případě se tedy nespojovalo mužské homosexuální chování s nedostatečnou mužností, nebo dokonce zženštilostí jako v dobách pozdějších až po současnost. Soužití dospělého, zkušeného muže a mladíka bylo spojováno s chlapcovou komplexní výchovou včetně výcviku v zacházení se zbraní a s bojovým uměním vůbec **(3)**.

Starý Řím později s velkým respektem přebíral vyspělou kulturu porobeného Řecka a s ní i značnou toleranci k homosexuálním projevům. Nemůžeme však již hovořit o tom, že by homosexuální chování bylo posuzováno jako rovnocenné s heterosexuálním chováním. Na rozdíl od Řeků měli Římané vytříbený smysl pro sexuální dimorfismus. I když se homosexualita netrestala a byla dokonce velmi rozšířená, na celoživotní orientaci se hledělo jako na nedostatečnou mužnost, pravého muže nedůstojnou. S koncem antického pohanství končí také tolerance k homosexualitě a za císaře Konstantina byli muži přistižení při homosexuálním styku trestáni smrtí **(3)**.

1.5.2 Období středověku

Nástupem konstantina Velikého na císařský trůn začala éra odmítání homosexuality, která trvala po dlouhá léta **(11)**.

Můžeme pozorovat široké spektrum názorů. Na jedné straně stojí ti, kteří navazují na puritánsko – kalvínskou tradici, setrvávají na nejtvrdějších, odsuzujících postojů a na rozdíl od katolíků neznají žádný kompromis. Druhá strana názorového spektra navazuje spíše na tradici luterskou, zdůrazňuje především bratrské přijetí každého člověka v lásce, a tak i homosexuály zcela akceptuje **(3)**.

1.5.3 Novověk

Převážně renesanční období bylo dobou, kdy se myšlení a citění člověka začalo odpoutávat od striktních postojů církve. Někteří homosexuálně orientovaní muži se dokonce opět začali hlásit k lásce stejného pohlaví **(11)**.

V sedmnáctém století se morálka ohledně homosexuálních vztahů opět zpřísnila. Avšak na úkor tomu se objevovali zprávy o homosexuálních vztazích **(11)**.

Mužská homosexualita nebyla prakticky vůbec tolerována. O to bizarnější je fakt, že na dvoře ve Versailles se objevila v hromadném projevení, a to když zde několik šlechticů založilo řád sodomitů, který zakazoval poměry se ženami (11).

V českých zemích zmírnil trest za homosexualitu až Josef II., který vydal zákon nařizující za homosexuální styk „pouze“ vězení (11).

1.5.4 Devatenácté století

Úspěchy přírodních věd a medicíny v devatenáctém století vedly ke snahám definovat homosexualitu nikoliv v pojmech morálních, ale jako jev přírodní, lékařský a tedy jako poruchu zdraví, nebo dokonce nemoc (3).

V úsilí o lékařské pojetí homosexuality pokračoval na přelomu století Magnus Hirschfeld. V Německu založil první sexuologický ústav na světě. Homosexualitu chápal jako přítomnost výrazných rysů opačného pohlaví u jinak normálně tělesně i duševně rozvinutého člověka. Tyto vlastnosti považoval za vrozené. Snažil se o vytvoření kampaně za zrušení trestnosti homosexuality a zavedl pro mě nový pojem a to třetí pohlaví (3).

1.5.5 Dvacáté století

S nástupem psychoanalýzy na počátku 20. let se rozvíjela otevřená stanoviska proti homosexualitě. Na straně druhé, se v nacistickém Německu proti homosexualitě opět zarputile bojovalo (11).

Tím, že se homosexualitou začala zabývat věda, problém přestal být posuzován pouze z morálního hlediska. V souvislosti s celkovým liberalizačním proudem po první světové válce a hlavně po druhé světové válce v Evropě a později i v Americe se rozvinul proces emancipace homosexuálů. Začali se organizovat a zakládali organizace (3).

V roce 1973 byla homosexualita vyřazena ze seznamu chorob Americké psychiatrické asociace a v roce 1992 vyřadila homosexualitu ze svého seznamu i Světová zdravotnická organizace (15). K vyškrtnutí došlo, protože neexistuje žádný důkaz o tom, že by homosexualita byla spojena s jakýmkoliv psychiatrickým stavem (26).

1.5.6 Současnost

Možná nejkřiklavějším vzorcem pronásledování gayů a lesbiček je politika vyloučení z armády. Nejen že způsobuje, že ti, kdo svou sexuální orientaci neskrývají, jsou vyloučeni nebo propuštěni, ale muži a ženy „podezřelí“ z toho, že jsou gayové nebo lesby, se stávají předmětem dotěrného vyšetřování a výslechů. Politika vyloučení se v roce 1999 definitivně zrušila (5).

V roce 1990 bylo v České Republice odstraněno diskriminační ustanovení, zakazující pohlavní styk s osobou stejného pohlaví, mladší osmnácti let (21). Roku 2000 byl schválen zákon o sexuálních trestných činech, který vyrovnal věk způsobilosti pro homosexuální muže, heterosexuály i lesbické ženy (5).

Dochází k odtabuizování a liberalizaci sexuality ve všech společenských vrstvách a nastává období široké tolerance homosexuality (15).

1.6 Pokusy o léčbu homosexuality

Až do roku 1973, kdy byla homosexualita vyřazena z mezinárodní klasifikace nemocí, hledali vědci způsob jak ji odstranit. Tyto snahy byli na vrcholu převážně po druhé světové válce. Tehdejší způsoby léčby obvykle používaly tyto metody:

Metoda averzivní – Pacientům byl při homosexuálních fantaziích podáván přípravek vyvolávající zvracení. Poté jim byly ukazovány heterosexuální erotické scény a souběžně s nimi byl pacientům podáván přípravek uvolňující endorfiny.

Starší psychoanalytická metoda – pacientovi byla podána droga LSD, vyvolávající halucinace, v nichž si měl jedinec odreagovat nepříjemné pocity z dětských zážitků, které dle této teorie byly hlavní příčinou opačné sexuální orientace. Tato léčba přestala být aplikována z důvodu prokázání škodlivosti drogy na zdraví jedince.

Stereotaktické metody – Neurochirurgové se pokoušeli operativně zakročit do mozkových center, které řídí sexualitu a v několika případech se jim sexuální orientaci opravdu povedlo změnit. Avšak výsledky nebyly zdaleka srovnatelné škodám na zdraví pacientů.

Kastrace – Způsob snížení sexuálního pudu, nikoli zvrát erotických požitků. Někteří homosexuálně orientovaní muži o ni sami požádali, ale vzhledem k důvodu tohoto zákroku jim lékaři nevyházeli vstříc.

Dörnerova metoda – V tomto případě se jedná o správné dávkování pohlavních hormonů matkám v těhotenství. Později se ale objevila obava ze zásahu do vývoje jedince a léčba byla zamítnuta.

Pozdější psychoanalytická metoda – Jedinec byl veden k tomu, aby se soustředil na svou heterosexuální složku.

Pokusy o adaptaci v současnosti – Sexuologové se v dnešní době snaží pomoci jedinci přijmout svou homosexualitu jako skutečnost (11).

1.7 Původ lidské homosexuality

Homosexualita a další sexuální variace nebyly prozkoumány natolik, aby byly získány uspokojivé a pravdivé odpovědi na příčiny vzniku tohoto fenoménu (11).

Nad otázkou původu homosexuality se zabývalo již mnoho vědců, a proto existuje i několik různých pohledů (32).

Homosexuální orientace má původ ve složitém souboru psychických, genetických, hormonálních a embryogenetických faktorů (32).

Většina odborníků je přesvědčena, že na vzniku homosexuality se podílí více činitelů. Z toho největší podíl hrají pravděpodobně biologické a psychosociální faktory. Všechny dosavadní poznatky svědčí o tom, že homosexualitě se nelze naučit a nelze ji ani vyléčit. Je to jednoduše jedna z variant lidské sexuality (15).

1.7.1 Evoluční vývoj

Evoluční biologie zatím neposkytuje vysvětlení přežívání genů homosexuality. Teoreticky by sexuální orientace, která samozřejmě rovněž vylučuje či alespoň podstatně snižuje pravděpodobnost heterosexuálního sblížení a reprodukce, nemohla přetrvat tlak přirozeného výběru (26).

1.7.2 Genetický vývoj

Objevy v genetické oblasti vedli k podpoře teorií vzniku o homosexualitě na základě genetických vlivů. Byly jimi vysvětleny objevy průzkumů z předválečných let, které ukázali častější výskyt homosexuálních jedinců v příbuzenstvu. H. Ellis (1915) objevil u 39% svých pacientů příbuzného se stejnou sexuální orientací. Výsledky jeho výzkumu byly podobné výzkumu E. Henryho (1941), který vyzoroval ve 14 ze 40 případů alespoň jednoho dalšího homosexuálního člena rodiny **(11)**.

Nové poznatky přinesli společnosti nový pohled na homosexuální jedince a homosexualita pomalu, ale jistě přestala být vnímána jako zábava sexuálně se nudících jedinců **(11)**.

Nadějně jsou i výzkumy sexuální orientace na chromozomální úrovni. Hamer a spol. (1993) identifikovali určitý gen na dlouhém ramínku X chromozomu, který pojmenovali Xq28, a jenž je podle názoru těchto badatelů zodpovědný alespoň za některé případy mužské homosexuality. Přenos sexuální orientace se podle uvedených výzkumů tedy děje z matky na syna (přes X chromozom). Tento výsledek byl potvrzen i výzkumem Hua a spol. (1995) **(32)**.

1.7.3 Hormonální vývoj

Tato teorie předpokládá, že vznik homosexuální orientace ovlivňuje hormon testosteron už v období vývoje plodu **(15)**.

1.7.4. Vlivy v prenatálním období

Na začátku vývoje má lidské embryo základy pro obojí pohlaví, ale asi po 4-5 týdnech začíná docházet k diferenciaci. Oproti tomu, formování sexuální odlišnosti v centrálním nervovém systému, probíhá až během 4 – 6 měsíce prenatálního vývoje. Některé tvrzení se přiklání k myšlence, že se může jednat spíše o odlišnou reakci sexuálních center mezimozku. Vzhledem k velmi brzkému objevení této odlišnosti, je velmi pravděpodobné, že by mohla být výsledkem již zmiňovaných genetických dispozic **(11)**.

1.7.5 Vlivy prostředí a výchovy

Většina současných odborníků se shoduje na tom, že právě prostředí může ovlivnit predispozice k sexuálnímu založení pouze v prvních letech života člověka, zhruba do tří let. **(11)**.

Předpokládá se, že prostředí může ovlivňovat predispozice k určité sexuální preferenci pouze v prvních letech života jedince. Uvádí se zhruba do tří let věku. Pravděpodobně na ně působí rodičovské chování a další psychogenní faktory. Tyto vlivy mohou mít význam pouze pro jedince, kteří mají genetické dispozice, nebo u nich probíhal odlišný prenatální vývoj **(15)**.

1.7.6 Teorie svedení

Jedná se o jednu ze starších teorií, ke které se v přítomnosti přiklání stále méně odborníků. Zakládá se na názoru, že svedení může být v období dospívání jedince příčinou homosexuální orientace. Důkazy a poznatky současnosti v medicínských a psychologických oborech tuto teorii vyvracejí **(11)**.

1.8 Výskyt osob s homosexuální orientací ve společnosti

Procentuální zastoupení mužů a žen ve společnosti je velmi těžké určit. V tomto směru bývá často zmiňována studie amerického doktora Alfreda Kinsaeyho z poloviny dvacátého století. Zjistil, že homosexuálně orientovaných jsou 4% mužů a 1% žen. Ovšem nejnovější průzkum, který byl prováděn v Americe, uvádí 10 – 15% gayů a lesbických žen **(29)**.

Ať je zastoupení homosexuálů ve společnosti jakékoli, jedná se sexuální menšinu, se stejnými právy a povinnostmi jako heterosexuální většina **(29)**.

Při odhadu výskytu homosexuálů ve společnosti jsme odkázáni na studie provedené na nereprezentativních souborech jedinců. Proto se údaje jednotlivých studií značně liší. Výskyt homosexuálně orientovaných osob v populaci je proto udáván od 2 do 10%, nejčastěji 4% popř. 6% **(29)**.

V České republice byl proveden průzkum Weissem a kol.(1994), z jehož výsledků se přihlásilo k homosexualitě pouze 0,4% mužů a 0,3% žen. 1,4% mužů a 2% žen si nebyla jista (29).

1.8.1 Homosexualita v západní kultuře

Klasická studie Kennetha Plummera rozlišila čtyři typy homosexuality, které se vyskytují v moderní západní kultuře.

Jako *nezávaznou formu* označuje přechodné projevy, které nemají určující vliv na celkový charakter sexuálního života jedince. Do této kategorie patří „zamilování se“ do spoluzáka nebo vzájemná masturbace v pubertě.

S *homosexualitou situační* se setkáváme v určitých prostředích, v nichž k homosexuálním stykům pravidelně dochází, přestože jim jedinec nedává přednost. Je považována za náhražku heterosexuálních styků než za preferovanou formu sexuální aktivity. Vyskytuje se například ve vězení nebo v kasárnách.

O *personalizované homosexualitě* hovoříme u jedinců, kteří jsou orientováni na osoby stejného pohlaví, ale zůstávají izolováni od skupin, které se k této orientaci hlásí. Jejich homosexualita zůstává utajena a skryta před přáteli či spolupracovníky.

Čtvrtý typ představuje *homosexualita jako způsob života* u jedinců, kteří se k ní veřejně přihlásí a nacházejí smysl ve sdružování s jinými osobami podobného sexuálního založení (7).

1.9 Coming out – sebeodhalení

Uvědomění si vlastního homosexuálního zaměření má značné důsledky, zasahující podstatně dál, než jen k volbě sexuálního partnera. Spojuje jedince se statusem menšiny a bývá často definován jako vnitropsychický konflikt. (3).

Pro odhalení vlastní odchylné sexuální orientace užíváme označení „coming out“. Toto odhalení bývá spojeno s těžce prožívanými duševními stavy (3).

Nejčastějším obdobím pro jeho nástup je období puberty. Tehdy si homosexuálně orientovaný jedinec uvědomuje odlišné zaměření na základě svých sexuálních fantazií a citových prožitků (15).

Některé nehomosexuální děti sami velice brzy pociťují, že jsou jiné než ostatní. Jsou však i takové děti, které až do puberty a někdy i po ní o své odlišnosti nemají ponětí. Zmatek v hlavě se většinou objevuje v dospívání. V některých případech k takovému sebepoznání dochází velmi pozdě. Pro dospívajícího člověka je totiž někdy obtížné odlišit erotické a neerotické city. Mnohý homosexuál pak dlouho své erotické city k chlapcům či dívkám interpretuje jako projev přátelství. Přijmout svou homosexualitu je pro ně dlouho nepřijatelné. Tak může dojít k tomu, že homosexuálně orientovaný jedinec si své sexuální zaměření uvědomí třeba až po létech manželství, když se náhodou dostane do situace, v níž prožije první homosexuální zkušenost. Náhle pak pochopí, že vše co doposud prožíval se svým partnerem či partnerkou, se intenzitou prožitku dá měřit pouze s onanií a že jen homosexuální zážitek je pro něj tou pravou a plnohodnotnou sexualitou (3).

Zde existují pouze dvě možnosti. Buď si své zaměření uvědomí, připustí a bude se s ním učit žít. Dříve či později třeba najde svého partnera nebo partnerku, ale především životní klid a spokojenost. Nebo se s tím nikdy nesmíří (29).

Tab. 1: Věk, kdy došlo k rozpoznání homosexuální orientace u mužů (podle Günthera, 1998)

do 12-ti let	11%
12 - 16 let	59%
16 - 18 let	15%
18 - 24 let	12%
nad 24 let	3%

Zdroj: PROCHÁZKA, Ivo. *Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe...*

V coming outu můžeme vidět několik základních fází, které se mohou vzájemně prolínat.

Precoming out – uvědomování si vlastní odlišnosti jedincem, ale neschopnost jí přesně vyjádřit.

Vlastní coming out – jedinec si již uvědomuje, že zdrojem odlišnosti je jiná sexuální preference než očekával. Proto si brání připustit jeho existenci, odmítá a neztotožňuje s tím.

Fáze explorace – v této fázi se objevuje experimentování s novou sexuální identitou a dochází k navazování prvních sexuálních vztahů většinou bez hlubší citové odezvy.

Fáze partnerství – jedinec začíná navazovat první partnerské vztahy a dochází ke sladění sexuální orientace a citových vztahů.

Fáze integrace – dochází ke sjednocení osobnosti, nalezení a dotřídění hodnotového systému včetně začlenění sexuální orientace, partnerského a sexuálního života **(15)**.

Mnoho znalců se shoduje na tvrzení, že coming out je celoživotní proces, který není nikdy zcela ukončen **(15)**.

1.10 Homosexuální soužití

Celibát - jedná se o variantu převážně u věřících homosexuálů. Pokud tito jedinci chtějí vyhovět náboženským nařízením, jedinou volbou přicházející v úvahu je život v pohlavní zdrženlivosti **(11)**.

Manželství - tato varianta je velmi problematická. Dochází v ní k soužití heterosexuální a homosexuální osoby. Sexuologové tuto variantu zásadně nedoporučují, ale pokud se homosexuální jedinec rozhodne k tomuto kroku a bude chtít vstoupit do manželství s osobou opačného pohlaví, je mu doporučováno, aby před vstupem do manželství informoval svou budoucí družku či druha o své sexuální orientaci **(11)**.

Homosexuální partnerství - partnerství dvou mužů a dvou žen se v některých ohledech velmi liší. Mužská sexualita je více ovlivňována biologickými než citovými potřebami, ale u žen je tomu spíše naopak. Proces sbližování je mezi muži rychlejší než mezi ženami. Potřeba budování domova a stabilnějšího vztahu se u mužů začíná objevovat později (11).

Neregistrované spolužití – forma soužití, ve které práva a povinnosti automaticky vznikají po určité době spolužití (33).

1.11 Diskriminace homosexuálních jedinců

Pod tímto pojmem je zahrnuto znevýhodňování jedinců patřících k určité společenské skupině. Diskriminace založená na základě sexuální orientace se vyznačuje znevýhodňováním gayů a leseb v jejich právech a nárocích (17).

Právní úprava zákazu diskriminace je v českém právním řádu roztržštěná a neucelená. Na ústavní úrovni je zákaz diskriminace obsažen v článku 3 odstavce 1 Listiny základních práv a svobod, ve kterém je zakotven rovný přístup k řadě práv bez diskriminace z mnoha konkrétních důvodů nebo i jiného postavení (21).

Přijetím zákona o registrovaném partnerství Česká Republika udělala další krok k potlačení diskriminace gay a lesbické menšiny (21).

1.12 Registrované partnerství

Trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem č. 115/2006 Sb. Partnerem se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství a má stejná práva a stejné povinnosti (4).

Partnerství je považováno za platné na základě matrikářem položené otázky těmto osobám, zda chtějí vstoupit do partnerství (33).

Jde o privilegizaci a institucionalizaci jistého typu vztahu. Vzniká projevem vůle dvou osob stejného pohlaví, který vzniká učiněním souhlasného, svobodného a úplného prohlášení těchto osob o tom, že spolu vstupují do partnerství (4).

Jedná se o evidenci fyzických osob vedenou v knize registrovaného partnerství, které na území České Republiky vstoupily do partnerství. Působnost při registraci vykonávají příslušné matriční úřady, krajské úřady a ministerstvo (4).

Partnerství zaniká smrtí jednoho z partnerů, prohlášením jednoho partnera za mrtvého či zrušením rozhodnutím soudu (4).

Do partnerství nemohou vstoupit osoby, které jsou mezi sebou v přímé příbuzenské linii, osoby mladší 18 let, ti, kteří nemají způsobilost k právním úkonům a osoby, které již dříve manželství uzavřeli či jsou stále ve svazku registrovaného partnerství s jinou osobou (33).

Podle Pavla Bratinky, konzultantovi a bývalém poslanci, při debatách o registrovaném partnerství padají na adresu odpůrců ostrá slova o jejich bigotnosti či netoleranci, jako by celý problém byl v tom, zda budeme, či nebudeme tolerovat, tj. zda budeme, nebo nebudeme nějaké lidi pronásledovat za jejich chování. To je ale naprosto lživý argument, neboť zájemci o registrované partnerství od nás nežadají, abychom je nechali na pokoji, ale něco naprosto jiného, a sice abychom jejich vztahům poskytlí stejné společenské a právní uznání, jaké dosud poskytujeme manželstvím (16).

1.12.1 Povinnosti a práva partnerů

Osoby, které vstupují do partnerství na území České Republiky, jsou povinni učinit prohlášení před příslušným matričním úřadem v kraji, který je místem trvalého bydliště alespoň jednoho z partnerů (34).

V partnerství mají partneři stejná práva a povinnosti, to znamená, že o záležitostech partnerského soužití rozhodují oba dva společně. Partneři jsou oprávněni zastupovat jeden druhého v jejich běžných záležitostech, pokud zákon nestanoví jinak (4).

Partneři mají vůči sobě vzájemnou vyživovací povinnost a neplní-li ji jeden z partnerů, určí soud na návrh některého z nich její rozsah, který je stanovený na základě hmotné a kulturní úrovně obou partnerů. Pokud bylo partnerské soužití zrušeno, bývalý partner má v případě pokud není schopen se sám živit možnost žádat od svého bývalého partnera, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Vyživovací povinnost předchází vyživovací

povinnosti dětí vůči rodičům a nelze ji přiznat, jestliže by bylo v rozporu s dobrými mravy (4).

1.12.2 Registrované partnerství ve světě

První zemí, která uzákonila svazky homosexuálních párů, bylo Dánsko v roce 1989. Vstup do registrovaného partnerství zajišťuje párům stejná práva jako párům, které žijí v manželství. Deset let po uzákonění registrovaného partnerství, Dánsko přistoupilo k možnosti adopce biologických dětí jednoho z partnerů (35).

V případě adopce dětí homosexuálními páry je mezi prvními Švédsko, které tuto možnost uzákonilo od roku 2003 a existuje zde možnost adopce i mezinárodní adopce. Švédsko je ve věcech homosexuality velmi otevřené. Je i jednou ze zemí, kde je možné uzavřít homosexuální sňatek (35).

Naopak velkým odpůrcem homosexuálního soužití je Polsko. V této zemi působí silné mocenské síly ovlivněné katolickou církví, která ostře stojí proti právům gayů a lesbiček. Mezi odpůrce homosexuálního soužití patří i některé státy v USA jako například Alabama, Florida, Michigan, Oklahoma,... V těchto a dalších státech platí dokonce zákon proti sodomii. V afrických státech Kamerun, Uganda a Nigérie se homosexualita považuje za trestnou (35).

Sňatek homosexuálů umožňuje v Evropě pět zemí, mezi které patří Belgie, Nizozemí, Norsko, Španělsko a již zmiňované Švédsko (28). V Americe je sňatek možný ve Vermontu, Kanadě, Massachusetts a Mexiku. Již od roku 2006 existuje možnost manželství homosexuálních párů také v Jihoafrické republice (35).

1.12.3 Registrované partnerství v České Republice

V České Republice byl velkým mezníkem rok 2006, kdy došlo k přijetí zákona o registrovaném partnerství (21).

Páry stejného pohlaví již mohou uzákoňovat své svazky 4 roky. Výsledky předčily očekávání a odporují všem dřívějším námitkám odpůrců (34).

V roce 2008 už bylo zřejmé, že se zákon osvědčil. Za dva roky platnosti zákona o registrovaném partnerství jej využilo 582 párů, z toho 428 mužských a 154 ženských. V 56 vztazích byl jedním z partnerů cizinec. Zaniklo pouze 9 partnerství (34).

Matriční úřady nemají k uzavírání registrovaných partnerství větší výhrady. Spokojenost je jak na straně matrikářek, tak i na straně gay a lesbických párů, které se rozhodly své vztahy zlegalizovat i před zákonem **(34)**.

Po dvouleté zkušenosti se ukazuje, že všechny námitky proti registrovanému partnerství, které předcházely uzákonění tohoto institutu, byly liché. Prokazuje se, že zejména katolické a konzervativní snahy v čele s prezidentem Klausem se oháněly argumenty, které nevycházeli z podstaty rovnoprávnosti gay a lesbické minority, ale zefektivnili účelové a menšinové postoje těchto skupin. Nemluvě o hrtce zejména pravicových extrémistů, kteří se předvedli při duhovém pochodu centrem Brna, kterým právě tyto názory vyslovované vrcholnými politiky nahrávají a bohužel tak nesmyslně posilují nesnášenlivost extrémistů **(34)**.

Ve druhém pololetí roku 2009 se registrovalo 113 párů. Ovšem rekord utřzil Pardubický kraj, kde poprvé v celé české historii nevstoupil do registrovaného partnerství během roku jediný pár. Samozřejmě nejvyšší dosažené počty registrovaných párů drží hlavní město Praha. Mezi další nejproduktivnější kraje v počtu registrovaných párů se řadí Středočeský a Jihomoravský kraj. I přes negativní komentáře médií ohledně poklesu počtu registrovaných partnerů v první polovině roku 2009 počet ve druhé polovině roku rapidně vzrostl. Z tohoto pohledu můžeme usoudit, že finanční krize do záměru registrování páru nezasáhla. Ovšem podle některých matrikářek mají obřady skromnější charakter, než tomu bylo v předchozích letech **(31)**.

Navíc stále můžeme pozorovat fakt, že Češky a Češi jsou atraktivními partnery a to i pro cizince. V druhém pololetí roku 2009 bylo registrováno 10 smíšených párů ze zemí, jako jsou např.: Austrálie, Brazílie, Dominikánská Republika, Mexiko,... **(31)**.

Za tři a půl roku platnosti zákona o registrovaném partnerství jej k 6. 01. 2010 využilo již 917 párů, z toho 643 mužských a 274 ženských. Oficiálně ukončených vztahů je jen 34. V mnohých případech partneři žádají o změnu svého příjmení na příjmení partnera či partnerky. Lze tedy očekávat, že v prvním půlroce letošního roku bude překročena hranice tisíce registrovaných partnerství u nás **(31)**.

1.13 Zákon o registrovaném partnerství č. 115/2006 Sb.

Zákon byl navržen skupinou poslanců, ve které byly zastoupení členové a členky všech parlamentních stran, kromě KDU-ČSL. Anna Čurdová (ČSSD), Jitka Kupčová (ČSSD), Taťána Fischerová (US-DEU), Kateřina Dostálová (ODS), Lucie Talmanová (ODS), Kateřina Konečná (KSČM), Zdeněk Jičínský (ČSSD), Vladimír Doležal (ODS), Pavel Svoboda (US-DEU), Vlastimil Ostrý (US-DEU) a Vladimír Koniček (KSČM) (16).

Tvůrci a iniciátoři zákona sami přiznávají, že smysl zákona je především v tom, že má jít o symbolický rehabilitační akt a o uznání této menšiny jako součásti obecné normy. Zákon vyváří identifikovatelnou, svou sexuální preferencí definovanou skupinu registrovaných partnerů (16).

1.14 Výuka homosexuality na českých školách

V České Republice je na základních školách sexuální výchova zahrnuta v předmětu Rodinná výchova. Osnovy na českých školách jsou jen hrubým nárysem toho, co se v hodinách skutečně učí. Navíc každá škola si je upravuje podle svých představ. Budeme-li počítat s 4% prevalencí homosexuality, pak je velmi pravděpodobné, že se na každé škole může objevit nějaký mladý gay či lesbička. A právě pro děti školního věku je nejsilnějším ovlivňujícím činitelem rodič či učitel. A právě na nich by měla ležet zodpovědnost, zda nám bude vyrůstat další generace osob neschopná či neochotná respektu vůči osobám s homosexuální či bisexuální orientací, či nikoliv. Proto je velmi důležité, aby bylo dětem od rodičů a učitelů předáno co nejvíce validních informací o tomto tématu. Žák, který je ve škole informován o homosexualitě jako o možnosti sexuální orientace, se lépe vyrovná se svou případnou sexuální odlišností. Oproti tomu, dítě, které vyrůstá v rodině s názory odsuzujícími homosexuální či bisexuální orientaci, většinou tyto názory převezme. Studentům je potřeba osvětlit příčiny homosexuality a s ní souvisejících témat. Především je velice důležité, aby témata o odlišné sexuální orientaci vyučovali učitelé bez předsudků a se schopností otevřené diskuse na toto téma (15).

1.14 Jihočeská LAMBDA

Jedná se o dobrovolnickou organizaci, která se regionálně soustředí na jižní Čechy a klade si za cíl pomáhat homosexuálně orientovaným osobám. Provádí osvětovou a preventivní činnost v LGBT komunitě, aby nedocházelo k sociálnímu vyloučení těchto osob. Zabývá se také prevencí HIV/AIDS a diskriminací takto nemocných. Organizuje kulturní a společenské akce, které se zaměřují na umění, zábavu a seznamování se **(36)**.

Cílem této organizace je vytvářet společenský prostor a podmínky pro osoby orientované na stejné pohlaví. Členem jihočeské Lambdy se může stát každý starší patnácti let **(36)**.

2. Cíle práce a hypotézy

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit názory, které převládají mezi studenty středních škol na homosexualitu, homosexuální orientaci, homosexuální soužití a názory týkající se výchovy dětí v homosexuálních rodinách.

Dílčím cílem bylo zjistit znalosti a přehled dotazovaných studentů na základě diferenciaci dle jejich studijního zaměření.

2.2 Hypotézy

Hypotéza 1: Žáci humanitních oborů mají více validních informací o registrovaném partnerství, než žáci z ostatních škol.

Hypotéza 2: Studenti gymnázií jsou ve věcech registrovaného partnerství liberálnější než studenti technických oborů.

Hypotéza 3: Studentky středních škol jsou ve vyšší míře pro svazky stejného pohlaví než studenti středních škol.

3. Metodika

3.1 Použité metody a techniky

V bakalářské práci byl použit ke sběru dat kvantitativní výzkum, u kterého byla využita technika dotazování a metoda dotazníku. Podle K. Punche je toto nejběžnější metoda kvantitativního výzkumu (23).

Dotazník byl vytvořen na základě potřeb výzkumu a obsahoval 19 otázek (viz příloha 1). Otázky byly sestaveny jako uzavřené, polozavřené a tři otázky jsem koncipovala jako otevřené. V polozavřených otázkách jsem respondentům věnovala prostor pro vyjádření svého názoru. Identifikační otázky 1, 2, 3 a 9 se týkaly údajů, které blíže charakterizovaly respondenta (pohlaví, věk, škola, kterou respondent studuje a sexuální orientace). Pět otázek (4, 7, 8, 12, 15) bylo určeno k ověření znalostí ohledně homosexuality a registrovaného partnerství. Zbývající otázky se týkaly názorů a postojů ohledně dané problematiky.

3.2 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor byl tvořen 169 respondenty ze středních škol v Českých Budějovicích a Hluboké nad Vltavou. Mým cílem bylo zaměřit se na studenty třetích ročníků. Jednalo se jak o dívky i o chlapce.

Zvolila jsem rozličné typy škol, především z důvodu zájmu o zjištění dostatku validních informací studentů ohledně problematiky homosexuality a registrovaného partnerství.

3.3 Vlastní realizace výzkumu

V práci jsem se zaměřila na respondenty těchto škol: Střední zdravotnická škola v Českých Budějovicích, Gymnázium olympijských nadějí v Českých Budějovicích a Střední škola elektrotechnická v Hluboké nad Vltavou. Při výběru škol určených k dotazníkovému šetření jsem se zaměřila na jejich diferenciaci dle studijního zaměření

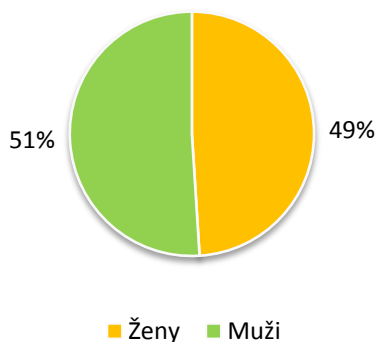
a také na počet studentů a studentek ve třídách. Snažila jsem se, aby počty obou pohlaví byly vyrovnané.

Na každé střední škole byly dotazníky rozdány osobně či za pomoci předem instruovaných osob do dvou tříd třetích ročníků. Distribuce probíhala od listopadu 2009 do ledna 2010.

Bylo rozdáno 190 dotazníků, z nichž se jich vrátilo 169, což je 89% návratnost. Data získané dotazníkovým šetřením byly zpracovány v tabulkovém procesoru Microsoft Excel 2007.

4. Výsledky

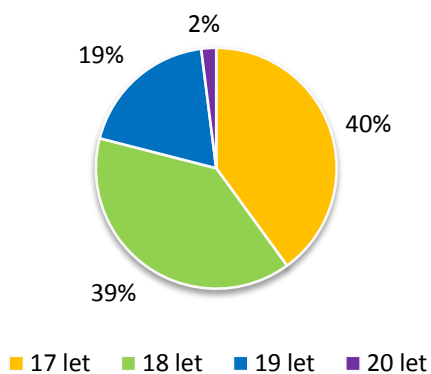
**Graf 1 - Pohlaví respondentů v %
(k otázce číslo 1)**

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu respondentů (169) bylo 51% mužů a 49% žen.

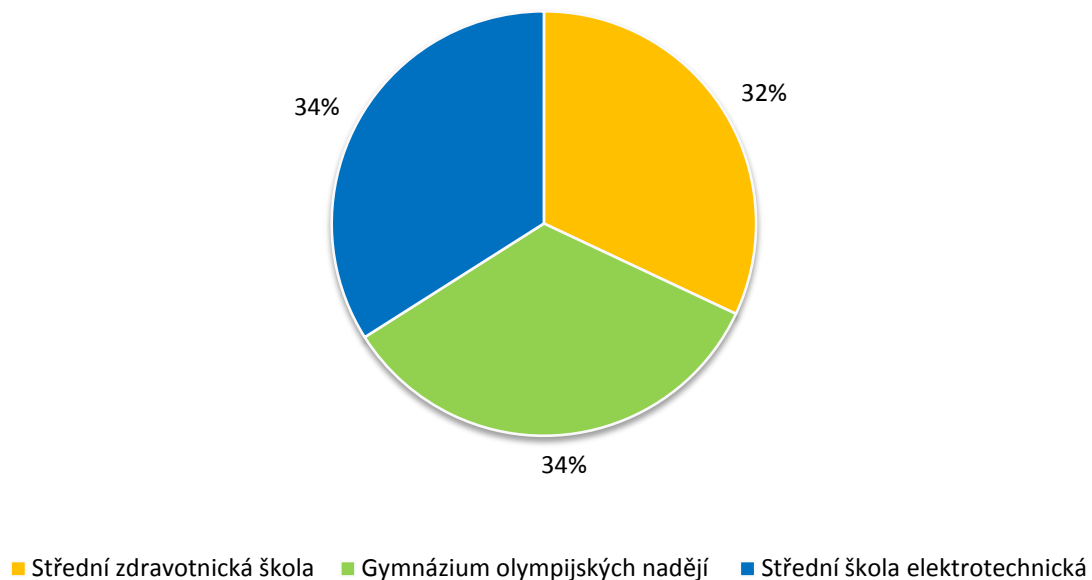
**Graf 2 - Věk respondentů v %
(k otázce číslo 2)**

Zdroj: vlastní výzkum

Výzkum byl prováděn ve třetích ročnících středních škol, proto nejvíce respondentů mělo 17 let (40%) a 18 let (39%). Dále byl věk respondentů 19 let (19%) a 20 let (2%).

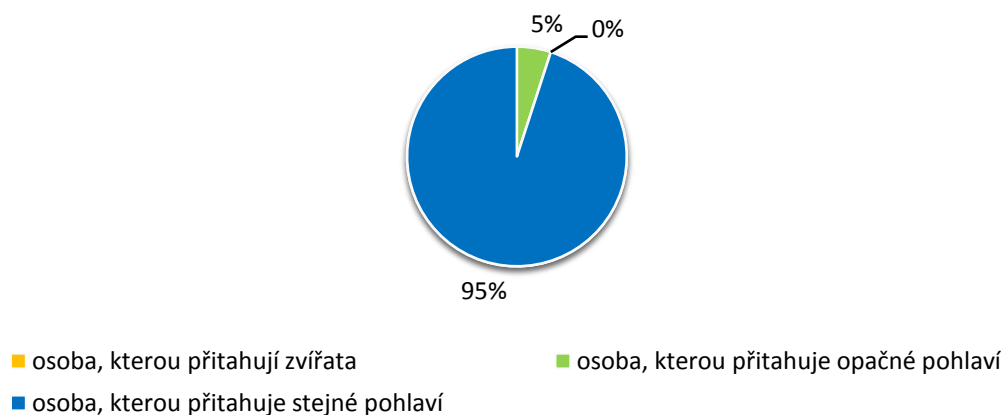
**Graf 3 - Školy navštěvované respondenty v %
(k otázce číslo 3)**

Zdroj: vlastní výzkum

Dotazníkové šetření bylo prováděno na Střední zdravotnické škole v Českých Budějovicích, kde dotazník vyplnilo 32% respondentů. Dále na gymnáziu Olympijských nadějí v Českých Budějovicích, kde byl dotazník vyplněn 34% respondentů a na Střední odborné škole elektrotechnické v Hluboké nad Vltavou, kde jsem získala vyplněný dotazník od 34% respondentů.

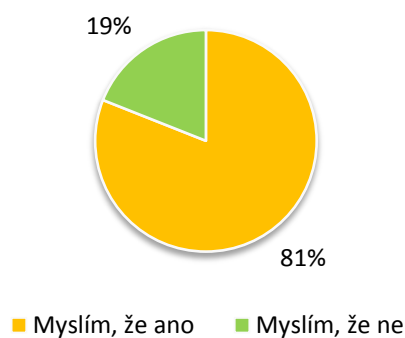
**Graf 4 - Znalost pojmu homosexuál v %
(k otázce číslo 4)**

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem zjišťovala, zda respondenti vědí, kdo je homosexuál. Možností a) odpovědělo 5% (8) respondentů, možnost b) neoznačil ani jeden respondent a možnost c) označilo 95% (161) respondentů.

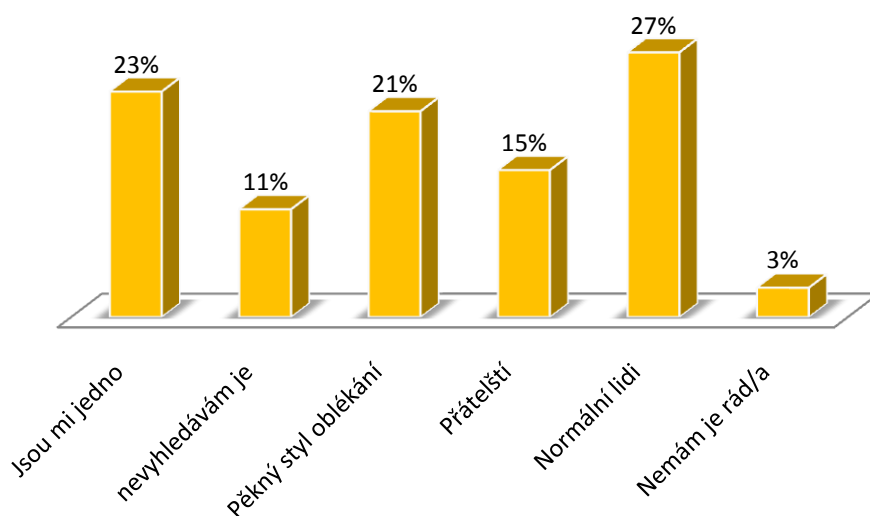
**Graf 5 - Osobní setkání respondentů s homosexuály v %
(k otázce číslo 5)**

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce 5 jsem se dotazovala na osobní kontakt respondentů s homosexuálními jedinci. Možností a) odpovědělo 81% (137) respondentů a variantu b) zvolilo 19% (32) respondentů.

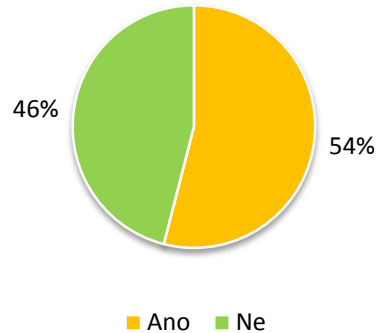
**Graf 6 - Názory respondentů na osoby homosexuálně orientované
(k otázce číslo 5)**

Zdroj: Vlastní výzkum

Většina respondentů měla kladnou postoj, což můžeme vidět na odpovědích typu, homosexuálové jsou normální lidé (27%), jsou přátelští (15%) a mají styl v oblékání (21%). Část respondentů se vyjádřila k homosexuálním jedincům, buď že jsou jim jedno (23%) či je nevyhledávají (11%). Zápornou formou v podobě odpovědi, nemám rád homosexuály, odpověděli pouze 3% respondentů.

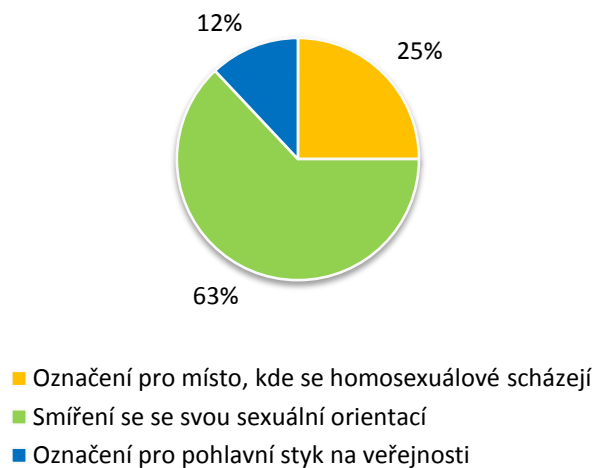
**Graf 7 - Schopnost respondentů rozeznat homosexuála v %
(k otázce číslo 6)**

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce bylo zjištěno, že 54% (91) respondentů pozná homosexuálního jedince a 46% (78) respondentů by takového jedince nejspíše nepoznala.

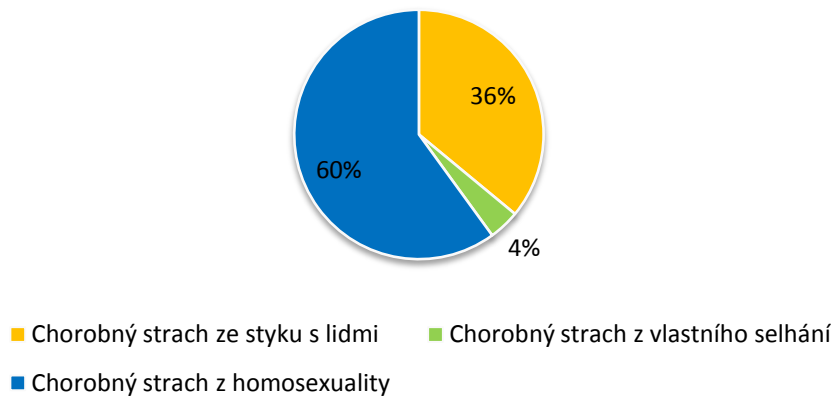
**Graf 8 - Znalost respondentů termínu coming out v %
(k otázce číslo 7)**

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce 7 jsem zjišťovala znalost respondentů pojmu coming out. Možnost a) vybralo 25% (42) respondentů, variantu b) zvolilo 63% (10) respondentů a možnost c) označilo 12% (20) respondentů.

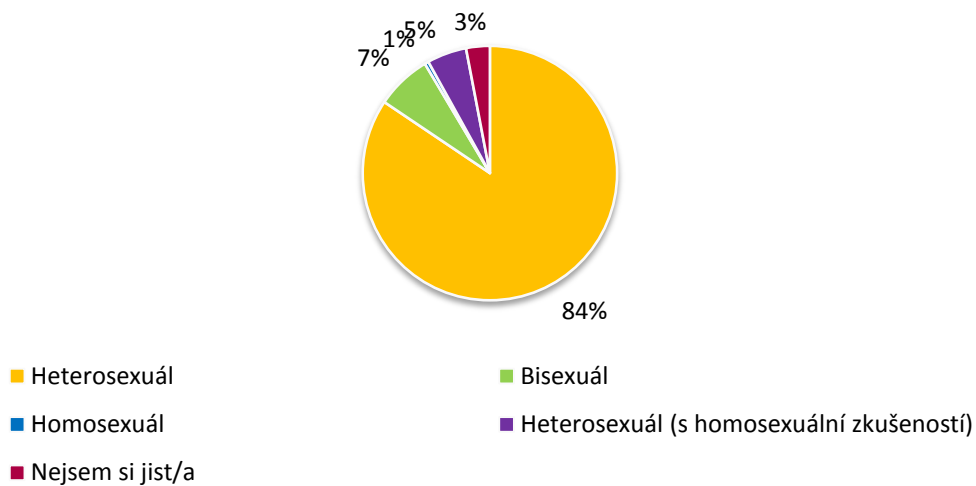
**Graf 9 - Znalost respondentů termínu homofobie v %
(k otázce číslo 8)**

Zdroj: vlastní výzkum

Touto otázkou jsem zjišťovala, zda respondenti vědí co je homofobie. Možnost a) zvolilo 36% (61) respondentů, k možnosti b) se přidali 4% (6) respondentů a variantu c) zvolilo 60% (102) respondentů.

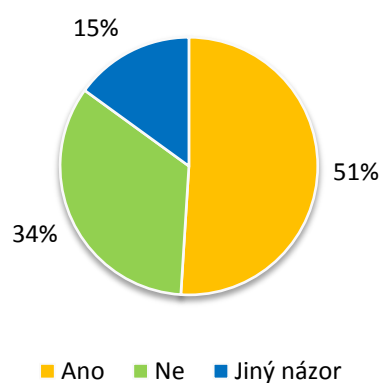
**Graf 10 - Sexuální orientace respondentů v %
(k otázce číslo 9)**

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce jsem zjišťovala sexuální orientaci respondentů. 84% (143) respondentů zvolilo odpověď a), odpověď b) si vybralo 7% (11) respondentů, možnost c) pouze 1% (1) respondent, variantu d) zvolilo 5% (9) respondentů a odpověď d) označila 3% (5) respondentů.

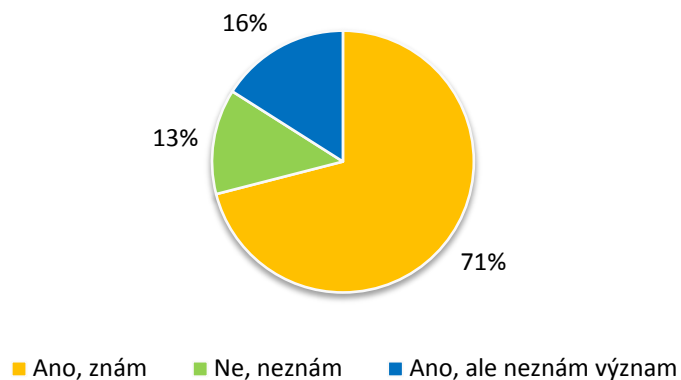
Graf 11 - Názor respondentů na diskriminaci homosexuálů ve společnosti v % (k otázce číslo 10)

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce 10 jsem zjišťovala, zda si respondenti myslí, že jsou homosexuální jedinci diskriminováni. Možnost a) zvolilo 51% (86) respondentů, možnost b) označilo 34% (58) respondentů a variantu c) si vybralo 15% (25) respondentů.

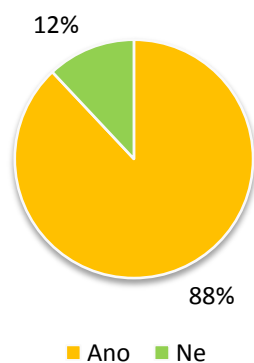
**Graf 12 - Znalost respondentů pojmu registrované partnerství v %
(k otázce 11)**

Zdroj: vlastní výzkum

Na základě této otázky jsem chtěla zjistit, zda respondenti znají pojem registrované partnerství. Odpověď a) označilo 71% (120) respondentů, možnost b) zvolilo 13% (22) respondentů a variantu c) si vybralo 16% (27) respondentů.

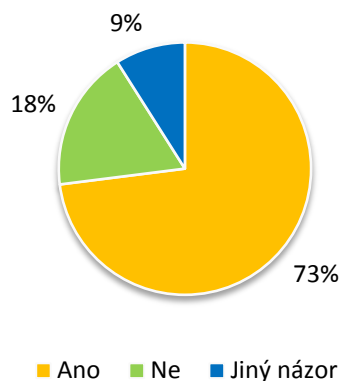
**Graf 13 - Povědomí respondentů o možnosti registrovaného partnerství v %
(k otázce číslo 12)**

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce 12 jsem se dotazovala respondentů, zda vědí o možnosti registrovaného partnerství. Odpověď a) označilo 88% (148) respondentů a možnost b) si vybralo 12% (21) respondentů.

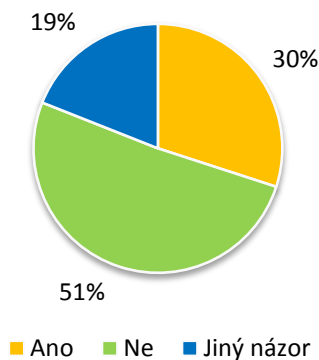
Graf 14 - Souhlas respondentů s institucí registrovaného partnerství v % (k otázce číslo 13)

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem zjišťovala, zda respondenti souhlasí s institucí registrovaného partnerství. Možnost a) zvolilo 73% (123) respondentů, variantu b) označilo 18% (31) respondentů a odpověď c) si vybralo 9% (14) respondentů.

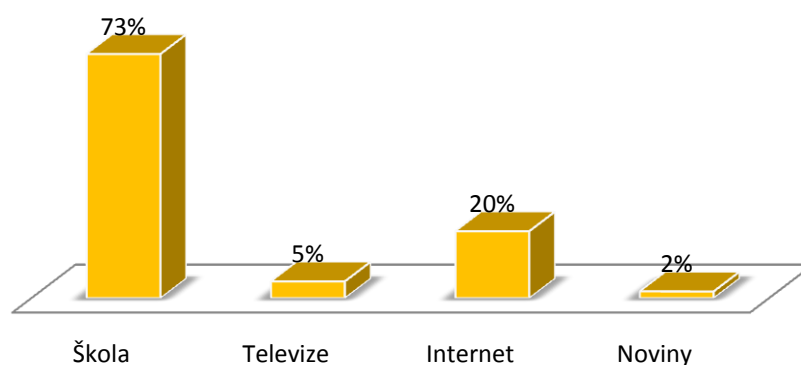
Graf 15 - Dostatečná informovanost respondentů ohledně registrovaného partnerství v % (k otázce číslo 14)

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce 14 jsem zjišťovala, zda se respondenti domnívají, že mají dostatek informací ohledně registrovaného partnerství. Odpověď a) označilo 30% (51) respondentů, odpověď b) zvolilo 51% (86) respondentů a variantu c) označilo 19% (32) respondentů.

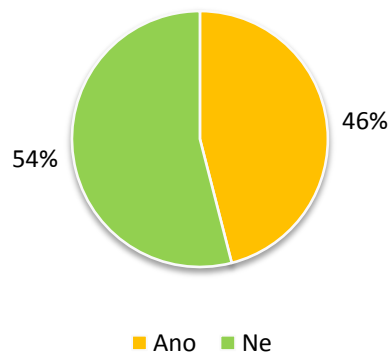
Graf 16 - Z jakých zdrojů by respondenti chtěli získat informace ohledně registrovaného partnerství (k otázce číslo 14)

Zdroj: vlastní výzkum

Tento graf navazuje na otázku číslo 14. Na základě této otázky jsem zjistila, že respondenti jsou málo informovaní ohledně registrovaného partnerství a měli by zájem o rozšíření svého rozhledu v této problematice. Většina respondentů (73%) by uvítala, kdyby se o homosexualitě a registrovaném partnerství mluvilo ve škole a to v hodinách občanské výchovy či prostřednictvím samostatných přednášek. Dále respondenti zmínili media a to internet (20%), televizní pořady (5%) a denní tisk (2%).

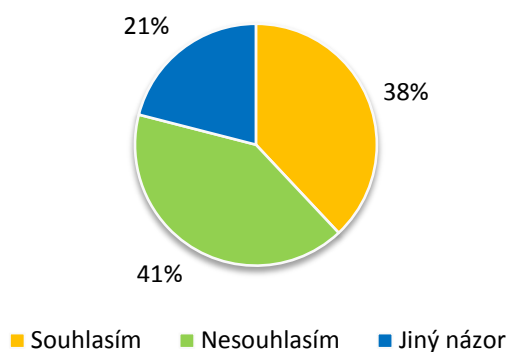
Graf 17 - Povědomí respondentů o existenci zákona č. 115/2006 Sb. O registrovaném partnerství v % (k otázce číslo 15)

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem se dotazovala na povědomí respondentů ohledně existence zákona č. 115/2006. Odpověď a) označilo 46% (77) respondentů a odpověď b) zvolilo 54% (92) respondentů.

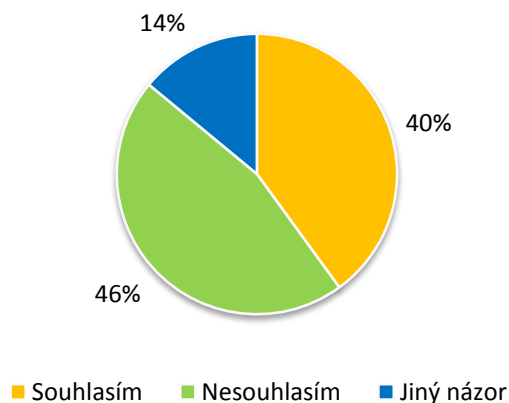
Graf 18 - Souhlas respondentů s výchovou dětí homosexuálními páry v % (k otázce číslo 16)

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce 16 jsem se dotazovala respondentů, zda souhlasí s výchovou dětí homosexuálními páry. Odpověď a) zvolilo 38% (65) respondentů, odpověď b) zvolilo 41% (69) respondentů a možnost c) označilo 21% (35) respondentů.

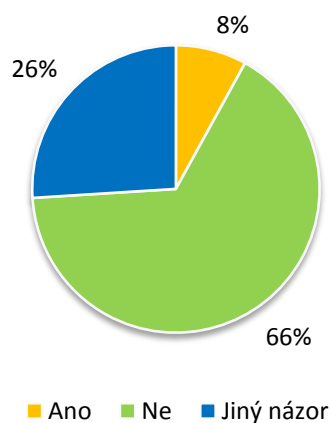
**Graf 19 - Souhlas respondentů ohledně adopce dětí
homosexuálními páry v %
(k otázce číslo 17)**

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem se dotazovala respondentů, zda souhlasí s adopcí dětí homosexuálními páry. Odpověď a) onačilo 40% (68) respondentů, odpověď b) zvolilo 46% (78) respondentů a možnost c) zvolilo 14% (23) respondentů.

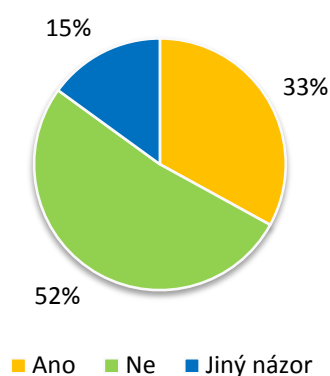
**Graf 20 - Souhlas respondentů s vlastní výchovou
homosexuálními rodiči v %
(k otázce číslo 18)**

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce 18 jsem se dotazovala respondentů, zda by chtěli být vychováváni homosexuálními rodiči. Možnost a) označilo 8% (13) respondentů, možnost b) zvolilo 66% (112) respondentů a možnost c) označilo 26% (44) respondentů.

Graf 21 - Souhlas respondentů s vlastní výchovou homosexuálními rodiči v případě umístění do ústavního zařízení v % (k otázce číslo 19)

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem zjišťovala od respondentů, zda by chtěli být vychováváni homosexuálními rodiči v případě, že by neměli rodinu vlastní. Odpověď a) si zvolilo 33% (56) respondentů, odpověď b) označilo 52% (87) respondentů a možnost c) zvolilo 15% (26) respondentů.

5. Diskuse

V teoretické části bakalářské práce jsem se snažila vysvětlit pojmy týkající se sexuality a homosexuality obecně i konkrétněji. Dále jsem popisovala historii homosexuality od dob starověku až po současnost. Ve druhé polovině teoretické části jsem se zaměřila na pojem coming out a registrované partnerství.

Tématem, které mě ale velmi zaujalo, byl spor, jakého původu je homosexualita. Zjistila jsem, že řada vědců tvrdí o homosexualitě, že je vrozená. Pavlína Janošová ve své knize „Homosexualita v názorech současné společnosti“ tvrdí, že člověk se se svou sexuální orientací narodí a žije s ní po celý svůj život (11). Vedle Janošové ale stojí Gerard J. M., který ve své publikaci „Terapie homosexuality“ zastává názor, že homosexuální chování jedince není vrozené, ale získané a to především na základě více či méně specifických rodičovských postojů a vztahů rodič – dítě. V tomto případě, podle Gerarda, mohou rozvíjení komplexu homosexuální pohlavní méněcennosti tyto okolnosti napomáhat a jako předurčující faktor označuje nedostatečnou vnitřní přizpůsobivost k vrstevníkům stejného pohlaví (6).

Dále Gerard tvrdí, že u jedince, který v dospělosti není schopen být eroticky vzrušen opačným pohlavím, a přitom nutně vyhledává partnery stejného pohlaví, chybí sexuální instinkt. Homosexualitu srovnává s pedofilií, exhibicionismem, gerontofilií či fetišismem a homosexuální soužití označuje jako dvě ubohá já, které se zaobírají zcela sama sebou a pevně na sobě lpí (6).

Gerardova teorie se ale nikdy nepotvrdila, oproti tomu výzkumy založené na základě přenosu chromozomů se již v minulosti jeví jako nadějně a roku 1993 (osm let před vydáním Gerardovi publikace) výzkum vědce Hamera a jeho kolektivu potvrdil výsledek, že chromozom Xq28 je zodpovědný za mužskou homosexualitu. Tento výsledek potvrdil i Hue dva roky déle (32).

Další část diskuse bych ráda věnovala bližšímu rozboru mého výzkumu.

V grafu 1 je jasně vidět rozdělení celkového počtu respondentů (169) mezi muže 51% a ženy 49%.

V grafu 2 jsem se zaměřila na rozdělení respondentů dle věku. Z důvodu provádění výzkumu ve třetích ročnících středních škol je patrné, že nejvíce respondentů

dosáhlo věku 17 let (40%) a 18 let (39%). Několik studentů však dosáhlo i věku 19 let (19%) a 20 let (2%).

Grafem 3 jsem chtěla poukázat na přerozdělení studentů na základě jejich studijního zaměření. Jako první jsem navštívila Střední zdravotnickou školu v Českých Budějovicích, kde jsem rozdala dotazníky do dvou tříd za pomoci a účasti Mgr. Pecharové. V těchto třídách bylo rozdáno 54 dotazníků. Měla jsem 100% návratnost z důvodu osobního rozdání i vybrání dotazníků. Dále jsem navštívila Gymnázium olympijských nadějí v Českých Budějovicích, které jsem sama vystudovala a na základě toho věděla, za kým jít a koho kontaktovat s prosbou o vyplnění dotazníku. Na gymnáziu byly dotazníky rozdány opět do dvou tříd prostřednictvím Mgr. Zikmundy. Zde jsem rozdala 65 dotazníků a vybrala jsem 58 vyplněných dotazníků. Návratnost tedy byla 89%. Jako poslední střední školu jsem zvolila Střední školu elektrotechnickou v Hluboké nad Vltavou. Zde jsem kontaktovala pomocí e-mailu Mgr. Novotnou a po následné schůzce jsem jí předala 71 zbývajících dotazníků, které jsem si za týden vyzvedla. Dotazník byl vyplněn 57 respondenty. Návratnost tedy byla 80%. Dohromady jsem ze 190 rozdaných dotazníků obdržela 169 vyplněných. Celková návratnost tedy byla 89%.

V grafu 4 jsem chtěla od respondentů zjistit, zda mají povědomí kdo je homosexuál. Převážná většina, 95% respondentů odpověděla správně, že se jedná o osobu orientovanou na stejné pohlaví, 5% respondentů zvolilo nesprávnou možnost, a to že homosexuál je osoba orientovaná na opačná pohlaví a žádný respondent nezvolil možnost homosexuality, jako sexuální orientace na zvířata.

Grafem 5 jsem chtěla zjistit, zda se respondenti již osobně setkali s člověkem homosexuálně orientovaným a v případě, že by tomu tak bylo, jsem chtěla znát jejich názory na tyto jedince, které jsem zaznamenala do grafu 6. Ve většině případů odpovědí (63%) jsem se setkala s kladnou odezvou. Několika respondentům (34%) je homosexualita zcela jedno a jen málo respondentů (3%) se vyjádřilo vůči homosexuálním jedincům záporně.

V grafu 7 jsem chtěla poukázat na fakt, zda respondenti rozeznají homosexuálního člověka od heterosexuálního. Většina respondentů (54%) odpověděla

ano a to především díky vizáži, tónu hlasu a chování. Méně respondentů (46%) odpovědělo, že homosexuálního jedince nepozná.

Grafem 8 a 9 jsem chtěla poukázat na znalosti respondentů ohledně termínů coming out a homofobie, které jsou s homosexualitou úzce spjaté. Termín coming out znalo více respondentů (63%) než termín homofobie (60%). Respondenti si pod pojmen coming out často (25%) představovali místo, kde se homosexuální jedinci setkávají. Později mi bylo vysvětleno, že to bylo na základě překladu tohoto pojmu. Pojem homofobie byl často zaměňován (36%) s chorobným strachem ze styku s lidmi. Pro respondenty byl zavádějící opět překlad tohoto slova homo – člověk fobie – strach.

Graf 10 ukazuje rozdělení respondentů, dle jejich sexuální orientace. Na základě mého dotazníkového šetření mi vyšel stav, ve kterém se většina (84%) respondentů označilo za stoprocentní heterosexuály. Ačkoliv jsem mezi možné varianty zařadila odpověď heterosexuál s homosexuální zkušeností, velmi málo respondentů (5%) tuto možnost označilo. Na základě tohoto grafu můžeme vidět, že 3% respondentů si svou sexuální orientací nejsou jisti, 7% respondentů se označilo za bisexuály a pouze jeden respondent (1%) se označil za homosexuála.

V grafu 11 jsem chtěla poukázat na to, zda respondenti považují homosexuály za společnosti diskriminované, či nikoliv. Téměř polovina respondentů (51%) odpověděla, že homosexuální jedince považuje za diskriminované. Především na základě urážek, zesměšňování, šikany, výsměchu či opovrhování. Oproti tomu stojí respondenti (34%), kteří si myslí, že dnešní společnost je s fenoménem homosexuality smířená a žádné známky diskriminace vůči těmto jedincům nezaznamenává.

Na základě grafu 12, jsem zjistila povědomí respondentů o pojmu registrovaném partnerství. 71% respondentů tento pojem znalo a nebyl pro ně žádný problém tento termín vysvětlit. 16% respondentů tento termín zná, ale nedovedli ho vysvětlit, pouze o registrovaném partnerství slyšeli či četli. 13% dotazovaných osob tento termín nezná a ani o něm nikdy neslyšeli.

Grafem 13 jsem chtěla ukázat znalost respondentů ohledně možnosti registrovaného partnerství. Většina (88%) tuto možnost znala, dokonce několik

respondentů vědělo, že registrované partnerství nelze uzavřít ve všech zemích. Zbytek respondentů (12%) o této možnosti neměl tušení.

Na základě grafu 14 poukazují na postoje respondentů ohledně registrovaného partnerství. Tím mám na mysli, zda respondenti souhlasí či nesouhlasí s registrovaným partnerstvím. Většina dotazovaných (73%) s možností registrovaného partnerství souhlasí. Část respondentů (9%) uvádí, že ohledně této věci mají jiný názor, než možnost ano či ne. Nemají o tomto tématu dostatek informací, aby mohli objektivně posoudit, zda s tím souhlasí, či nikoliv. Zbylá část respondentů (18%) se k registrovanému partnerství vyjádřila nesouhlasem.

Graf 15 patří ke kontrolní otázce v mém dotazníku. V této otázce jsem se dotazovala respondentů, zda mají dostatek informací ohledně registrovaného partnerství. Mohu říct, že výsledek mě překvapil. Více jak polovina respondentů (51%) si je jistá, že o registrovaném partnerství nemá dostatečné množství informací. Na tento fakt navazuje graf 16, ve kterém jsem vyznačila, odkud by respondenti chtěli tyto informace získat. Překvapivé pro mě bylo, že většina respondentů (73%) by ráda tyto informace získala ve škole a často jsem se setkala s názorem respondentů, že tato problematika je na školách prostě tabu. O dostatku informací ohledně registrovaného partnerství má téměř třetina (30%) dotazovaných studentů, kteří ale uvádějí, že tyto informace získali hlavně od známých či rodiny. Školu, ve které studují, zmínilo pouze malé množství respondentů. Na základě těchto výsledků se domnívám, že na středních školách nemají studenti prostor pro seznámení se ať již se sexualitou obecně či s jejími jinými formami jako je například homosexualita. Shodují se tak s tvrzením V. Kubelové, která ve své knize tvrdí, že je velmi důležité, aby bylo dětem od rodičů a učitelů předáno co nejvíce validních informací o tomto tématu. Protože žák, který je ve škole informován o homosexualitě jako o možnosti sexuální orientace, se lépe vyrovná se svou případnou sexuální odlišností. A naopak heterosexuální jedinci by nenahlíželi na homosexualitu jako na něco nenormálního (15).

V grafu 17 jsem chtěla ukázat informovanost respondentů o existenci zákona o registrovaném partnerství. Ačkoliv toto téma bylo v posledních letech mediálně

diskutované, pouze 46% respondentů o tomto zákoně ví a 54% respondentů o tomto zákoně nikdy neslyšelo.

Následující grafy 18 – 21 ukazují názory respondentů ohledně výchovy dětí homosexuálními páry.

Graf 18 zachycuje odpovědi respondentů na otázku, zda souhlasí s výchovou dětí homosexuálními páry. Měla jsem na mysli děti biologické či děti homosexuálního partnera. Většina dotazovaných studentů (41%) s touto variantou nesouhlasila, 38% respondentů by tento stav nevadilo a 21% respondentů mi sdělilo, že je to velmi individuální. Objevovali se názory o testech, které by určili, zda je či není možné, aby homosexuální pár mohl vychovávat děti a zda by tato výchova neměla následky na dětech takto vychovávaných. Pavel Barša ve své publikaci „Politika rodu a sexuální identity“ uvádí, že existence registrovaného partnerství se v zásadě nedotýká postavení dětí žádného z partnerů (1).

Grafem 19 ukazují opět názory respondentů ohledně výchovy dětí homosexuálními páry, tentokrát však v případě adopce dětí. V tomto případě byli odpovědi velmi podobné jako u předchozího grafu. Tentokrát více respondentů (46%) nesouhlasilo s možností adopce dětí homosexuálními páry, ale zároveň více respondentů (40%) s touto možností souhlasilo. Dotazovaných studentů, kteří ohledně adopce dětí homosexuálními páry, měli jiný názor, bylo méně (14%) než v předchozí otázce, ačkoliv opět se zde objevoval názor, že tato věc je zcela individuální a byly by nutné určité testy.

V grafu 20 ukazují, kolik respondentů by chtělo být vychováváno homosexuálními rodiči. Většina respondentů (66%) si je jistá že by v takovémto prostředí nechtěla být vychovávána a pouze 8% respondentů je toho názoru, že by jim tato výchova nevadila. Část respondentů (26%) mi v této otázce odpovědělo, že by tuto výchovu upřednostnili před ústavní výchovou, čímž mi řada z nich odpověděla zároveň na následující otázku, jejíž výsledky znázorňuji v grafu 21. V otázce k tomuto grafu se dotazují respondentů, zda by chtěli být vychováváni homosexuálními rodiči, v případě, že by neměli vlastní rodinu. I zda většina respondentů (52%) tvrdí, že by homosexuální rodinu nechtěla, ale můžeme vidět, že 33% respondentů by tuto rodinu upřednostnila

před ústavní, což je o 25% více než v předchozí otázce. Část respondentů (15%) si není jistá, zda by tuto rodinu upřednostnila, či nikoliv.

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit informovanost a dostatek validních informací u žáků středních škol ohledně homosexuality, homosexuálního soužití a institutu registrovaného partnerství. Na základě vyhodnocení otázek, které se týkali vědomostních znalostí respondentů, se domnívám, že cíl mé bakalářské práce byl splněn.

Poslední část diskuse bych ráda věnovala hypotézám mé bakalářské práce.

Hypotéza 1: Žáci humanitních oborů mají více validních informací o registrovaném partnerství, než žáci z ostatních škol. Abych zjistila, zda se mi tato hypotéza potvrdila či nikoliv, rozdělila jsem studenty dle zaměření studia. Pod žáky humanitních oborů jsem zahrnula Střední školu zdravotnickou a Gymnázium olympijských nadějí. Respondenty z těchto dvou škol jsem srovnávala s respondenty ze Střední školy elektrotechnické. Pod pojmem „více“, který ve své hypotéze uvádím, mám na mysli stav, kdy žáci humanitních oborů, budou mít větší procentní úspěšnost při zodpovězených otázkách. K vyhodnocení hypotézy jsem zvolila otázky číslo 7, 8, 11, 12, a 15. U kterých jsem sečetla u každého studijního oboru správné odpovědi. **Hypotéza nebyla verifikována**, protože respondenti Střední školy zdravotnické odpověděli správně v 48% otázkách, stejně jako studenti Gymnázia olympijských nadějí. Dotazovaní studenti Střední školy elektrotechnické, měli nejvíce správně zodpovězených otázek a to v 53%.

Hypotéza 2: Studenti gymnázií jsou ve věcech registrovaného partnerství liberálnější než studenti technických oborů. Nejprve bych ráda upřesnila význam pojmu „liberálnější“, který v hypotéze uvádím. Mám na mysli stav, kdy více jak 50% studentů gymnázia souhlasí s institucí registrovaného partnerství. V této hypotéze jsem porovnávala respondenty z Gymnázia olympijských nadějí a ze Střední školy elektrotechnické. K tomuto porovnání jsem z dotazníku použila otázky číslo 13, 16 a 17. V tomto případě byla **hypotéza verifikována**. Svůj souhlas v těchto otázkách vyslovilo 80% respondentů z Gymnázia olympijských nadějí a pouze 46% respondentů ze Střední školy elektrotechnické.

Hypotéza 3: Studentky středních škol jsou ve vyšší míře pro svazky stejného pohlaví než studenti středních škol. Pod pojmem „ve vyšší míře“, který v hypotéze uvádím, mám na mysli stav, ve kterém dotazované dívky souhlasí s institucí registrovaného partnerství ve větším procentuálním zastoupení než dotazovaní chlapci. Pro potvrzení této hypotézy jsem rozdělila respondenty dle pohlaví a při vyhodnocování jsem se zaměřila na otázku z dotazníku číslo 13. Ačkoli mužů bylo nepatrně více (51%) než žen (49%), tato **hypotéza byla také verifikována**. Ženy svůj souhlas vyjádřili v 89% (73 žen) a muži se vyjádřili pro registrované partnerství v 69% (60 mužů).

6. Závěr

Cílem teoretické části mé bakalářské práce bylo popsat, charakterizovat a vysvětlit pojmy a souvislosti týkající se homosexuality, soužití homosexuálně orientovaných jedinců a registrovaného partnerství, kterému jsem věnovala nemalou část. Zaměřila jsem se také na samotný vývoj homosexuality, respektive na názory odborníků ohledně vzniku homosexuální orientace.

V praktické části bakalářské práce bylo hlavním cílem zjistit názory žáků středních škol ohledně homosexuality, homosexuálních jedinců a jejich soužití. Dotazovala jsem se také na povědomí studentů ohledně zákona číslo 115/2006 Sb. O registrovaném partnerství a následně také na jejich postoje vztahující se k výchově dětí v homosexuálních rodinách. Dílčím cílem práce poté bylo zjistit jejich informovanost týkající se této problematiky dle diferenciací jejich studijního zaměření.

Dosáhnout stanovených cílů jsem se snažila pomocí dotazníkového šetření. Dotazníky obsahovali 19 otázek a byly rozdány mezi studenty Gymnázia olympijských nadějí a Střední zdravotnické školy v Českých Budějovicích a na Střední škole elektrotechnické v Hluboké nad Vltavou. Výzkumný vzorek respondentů byl tvořen studenty třetích ročníků již zmíněných středních škol.

Na základě mého dotazníkového šetření vyplynul fakt, že studenti o homosexualitě a homosexuálním soužití vědí, ale pouze základní informace. Studenti vědí, že existuje pojem registrované partnerství, ale daleko méně studentů ví, že je upraveno zákonem. To navazuje na jeden z výsledků výzkumu a to že studenti by přijali více informací získaných ohledně homosexuality.

V průběhu sběru dat jsem se nesečkala s žádnou negativní odezvou. Naopak studenti, ale i vyučující byli velmi vstřícní a o danou problematiku se zajímali. Domnívám se, že tento postoj studentů jakožto nové mladší generace je správný a každý krok směrem dopředu je zároveň krokem vedoucím k uznání společnosti osob homosexuálně orientovaných.

Využití mé práce v praxi shledávám v použití získaných informací pro přípravu informačních materiálů k dané problematice.

Z práce vyplývá, že generace studentů středních škol neuznává homosexuální páry jako rodiče dětí. Ze získaných dat z dotazníkového šetření se domnívám, že by bylo vhodné, kdyby se problematika sexuality a homosexuality dostala více do výuky středních škol. Z výzkumu vyplývá i fakt, že by tuto změnu studenti uvítali.

7. Seznam použitých zdrojů

- 1) BARŠA, Pavel. *Politika rodu a sexuální identity*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2002. 219 s. ISSN 1212-365X
- 2) BRZEK, Antonín, kolektiv. *Průvodce sexualitou člověka*. 1. vyd., Praha: státní pedagogické nakladatelství, 1993. 132 s. ISBN 80-04-25814-X
- 3) BRZEK, Antonín, PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, Jaroslava. *Třetí pohlaví?* 1. vyd. Praha: SCIENTIA MEDICA, 1992. 128 s. ISBN 80-85526-03-4.
- 4) České Republika. Zákon o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. In *115/2006 Sb.* 2006, 38, s. 1362-1375. ISSN 1211-1244
- 5) FREDMAN, Sandra, *Antidiskriminační právo*, 1. Vyd. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2007, 209 s. ISBN 978-80-254-1054-7
- 6) GERARD, J. M. *Terapie homosexuality: rádce pro postižené a poradce*. Praha: Hnutí pro život ČR, 2003, 110 s. ISBN 80-239-1403-0
- 7) GIDDENS, Anthony, překlad Jeřáb Jan, *Sociologie*. 1. vyd. dotisk, Praha: nakladatelství Argo, 1999. 596 s. ISBN 80-7203-124-4
- 8) HARTL, Pavel, HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. 1. Vyd. Praha: Portál, 2000. 774 s. ISBN 80-7178-303-X
- 9) HEWSTONE, Miles, STROEBE, Wolfgang, *Sociální psychologie*. 1. vyd., Praha: nakladatelství portál s.r.o., 2006. 769 s. ISBN 80-7367-092-5
- 10) HIKOVÁ, Hana, WEIS, Petr. *Transsexualita a jiné poruchy sexuální identity*. Praha: Grada Publishing, 2008. 216 s. ISBN 978-80-247-1696-1

- 11) JANOŠOVÁ, Pavlína, *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. Vyd. Praha: Karolinum, 2000, 218 s. ISBN 80-7184-954-5
- 12) JOHANSEN, S. M., O'CONNOR, E. *The gay baby boom: the psychology of gay parenthood*. New York: New York University press, 2002. ISBN 0-8147-4260-2
- 13) Kolektiv autorů a konzultantů Encyklopedického domu. *Slovník cizích slov*. Praha: Encyklopedický dům, 1998. 366 s. ISBN 80-90-1647-8-1
- 14) KUBELOVÁ, V., KAJANOVÁ, A. Využití internetu pro získání výzkumných dat sociologického charakteru od specifických cílových skupin (minority, subkultury) = The use of internet for accumulation of sociological research data from specific target group (minorities, subcultures). *Kontakt*. 2009, roč. 11, č. 2, s. 401 – 405. ISSN 1212-4117
- 15) KUBELOVÁ, V., VÁCHA, P. *Jak uchopit problematiku homosexuality při výuce na ZŠ. Pedagogická a psychologická diagnostika*. Nakladatelství Dr. Josef Raabe, červen 2009, 19. aktualizace. Str. 1-20. ISSN 1801-8416
- 16) MACH, Petr. *Registrace partnerství: pokrok, nebo nezodpovědné riziko?*. 1. vyd., Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006. 87 s. ISBN 80-86547-51-5
- 17) NEDBÁLKOVÁ, K., kolektiv skupiny GATE. *Láska je láska* Vyd. Brno: skupina GATE, 2007, 45 s. ISBN 978-80-239-9050-8
- 18) NOVÁK, Tomáš, *O předsudcích*, 1. Vyd. Brno: nakladatelství DOPLNĚK, 2002. 108 s. ISBN 80-7239-121-6

- 19) PECHOVÁ, Olga, *Homofobie, heterosexismus, diskriminace sexuálních minorit?*[online]. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.translide.cz/diskriminace-cr?a=srch>>.
- 20) PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, Jaroslava, RABOCH, Jan. *O sexualitě a partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Galén, 2005. 200 s. ISBN 80-7262-323-0
- 21) Pracovní skupina pro otázky sexuálních menšin ministryně pro lidské práva a národnostní menšiny. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. [online] 1. vyd. Praha: [s. n.], 2007. 59 s. Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/cs/rvk/rlp/pracSk_sex_mensin/ANALYZA_final.pdf>.
- 22) PROCHÁZKA, Ivo. *Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe*. 2. vyd. Brno: Stud, 2002. 36 s. Dostupný z WWW: <www.iniciativa.cz>. ISBN 80-238-8850-1
- 23) PUNCH, Keith F. *Základy kvantitativního šetření*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 978-80-7367-381-9
- 24) SCHMIERER, D. *Řešení existuje*. Modřice: Josef Tůma, vydavatelství, nakladatelství a tisk, 2003, 173 s. ISBN 80-86687-08-2
- 25) SMEJKAL, V., BACHRACHOVÁ, H. *Lexikon společenského chování*. Praha: Grada Publishing, 2008. 280 s. ISBN 978-80-247-2327-3
- 26) WEISS, Petr. *Sexuální deviace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. 360 s. ISBN 80-7178-634-9
- 27) WEISS, Petr, ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuální chování v ČR - situace a trendy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 160 s. ISBN 80-7178-558-X

28) www.004.cz> Aktuality ze zahraničí > Sňatek homosexuálů umožňuje zatím jen pět zemí v Evropě. *Internetový magazín 004.cz*. [online] 30.10.2009 [cit. 2010-04-13]. Dostupný z WWW:

<<http://www.004.cz/view.php?cisloclanku=2009123001-partnerstvi-v-Evrop>>

29) www.004.cz> Coming out > Co je homosexualita? Co je coming out?. *Internetový magazín 004.cz* [online]. 8.7.2005 [cit. 2009-10-14]. Dostupný z WWW:

<<http://www.004.cz/view.php?cisloclanku=2005070802-co--coming-out-co-je-co>>
ISSN 2005070802

30) www.004.cz> Témata > Odborné práce > Abeceda homosexuality. *Internetový magazín 004.cz* [online]. 17.04.2006 [cit. 2009-10-14]. Dostupný z WWW:

<<http://www.004.cz/view.php?cisloclanku=2006041702-homosexualita-hiv-aids-odborne-prace->>

31) www.colourplanet.cz> komunita> má téměř tisíc registrovaných párů. *Internetový archiv Colourplanet* [online]. 05.01.2010 [cit. 2010-02-11]. Dostupný z WWW:

<<http://www.colourplanet.cz/66301-cesko-ma-temer-tisic-registrovanych-paru>>

32) www.gay4you.estranky.cz> články > homosexualita > etiologie homosexuality. *Internetový magazín Gay4You.cz* [online]. 25.11.2007 [cit. 2009-10-17]. Dostupný z WWW:

<<http://www.gayyou.estarnky.cz/clanky/homosexualita/etiologie-homosexuality.>>

33) www.gay4you.estarnky.cz > články > registrované partnerství a vše o něm. *Internetový portál Gay4you* [online]. 25. 11. 2007 [cit. 2009-12-1]. Dostupný z WWW:

<<http://www.gay4you.estranky.cz/clanky/gl-partnerstvi/registrovane-partnerstvi-a-vse-o-nem>>

34) gay.iniciativa.cz > Registrované partnerství > registrované partnerství v ČR v roce 2008. *Internetový archiv SOHO v České Republice* [online]. 30.6.2008 [cit. 2009-10-18]. Dostupný z WWW:

<<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=1535>>

35) gay.iniciativa.cz > Registrované partnerství ve světě. *Internetový archiv SOHO v České Republice* [online]. 16. 03. 2007 [cit. 2010-04-13]. Dostupný z WWW:

<<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=374>>

36) www.klucicb.info > články > Jihočeská lambda > Stanovy občanského sdružení Jihočeská Lambda. *Internetový portál Klucicb.info* [online]. 22. 01. 2005 [cit. 2010-02-18]. Dostupný z WWW: <http://www.klucicb.info/articles.php?article_id=2>.

37) www.magazin.lesba.cz >magazín>partnerství . *Internetový magazín lesba.cz* [online]. 6. 01. 2010 [cit. 2010-01-21]. Dostupný z WWW:

<<http://magazin.lesba.cz/category/ruzne/>>ISSN 1802-9639

38) www.unique-soul.webgarden.cz. > historie-homosexuality-1-část. *Internetový portál* [online]. 18.9.2008 [cit. 2009-10-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.unique-soul.webgarden.cz/historie-homosexuality-1-cast>>

8. Klíčová slova

Homosexualita

Homofobie

Coming out

Diskriminace

Registrované partnerství

9. Seznam příloh

- příloha 1: dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Jana Mundlová, studuji Zdravotně sociální fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a píši bakalářskou práci na téma „Názory žáků středních škol na registrované partnerství“.

Tímto způsobem bych Vás chtěla požádat o vyplnění dotazníku, jehož cílem má být zjistit vaše postoje na homosexualitu a registrovaného partnerství.

Dotazník je zcela anonymní, názory v něm budou použity pouze pro mou práci.

Vaše odpovědi zakroužkujte, či doplňte.

1. Jste:

Žena Muž

2. Váš věk: (prosím doplňte)

3. Škola, kterou navštěvujete:

.....

4. Kdo je podle vás homosexuál?

- a) Osoba, kterou přitahuje opačné pohlaví
- b) Osoba, kterou přitahují zvířata
- c) Osoba, kterou přitahuje stejné pohlaví

5. Setkali jste se osobně s homosexuálně orientovaným člověkem?

- a) Myslím, že ano
- b) Myslím, že ne

Pokud ano, - jaký je váš názor na tuto osobu/y

.....

6. Poznáte homosexuálního člověka?

a) Ano

Pokud ano jak:

.....

b) Ne

7. Co je podle vás termín „coming out“?

- a) Označení pro místo, kde se homosexuálové scházejí
- b) Smíření se se svou sexuální orientací
- c) Označení pro pohlavní styk na veřejnosti

8. Homofobie je:

- a) Chorobný strach ze styku s lidmi
- b) Chorobný strach z vlastního selhání
- c) Chorobný strach z homosexuality

9. Vaše sexuální orientace

- a) Heterosexuál
- b) Bisexuál
- c) Homosexuál
- d) Heterosexuál (s homosexuální zkušeností)
- e) Nejsem si jist/a

10. Jsou podle vás homosexuální jedinci ve společnosti diskriminováni?

- a) Ano
Pokud ano jak?
.....
- b) Ne
- c) Jiný názor (uveďte prosím jaký)
.....

11. Znáte pojem registrované partnerství?

- a) Ano, znám (vysvětlete)
.....
- b) Ne, neznám
- c) Ano, ale neznám význam

12. Mají podle vás osoby homosexuálně orientované možnost „sňatku“?
(registrovaného partnerství)

- a) Ano
- b) Ne

13. Souhlasíte s institucí registrovaného partnerství? (možnost „sňatku“)

- a) Ano
- b) Ne
- c) Jiný názor (uveďte prosím jaký)

.....

14. Domníváte se, že máte dostatek informací ohledně registrovaného partnerství?

- a) Ano
Kde jste je získal/a?

.....

- b) Ne
Kde si myslíte, že byste je měli získat?

.....

- c) Jiný názor (uveďte prosím jaký)

.....

15. Věděli jste, že existuje zákon č.115/2006 Sb. O registrovaném partnerství?

- a) Ano
- b) Ne

16. Myslíte si, že by homosexuálně orientované osoby měli vychovávat děti biologické
či děti svého partnera?

- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Jiný názor (uveďte prosím jaký)

.....

17. Jaký je váš názor na adopci dětí homosexuálními páry?

- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Jiný názor (uveďte prosím jaký)

.....

18. Chtěli byste být vychováni homosexuálními rodiči?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Jiný názor (uveďte prosím jaký)

.....

19. Chtěli byste být vychováni homosexuálními rodiči v případě, že byste neměli vlastní rodinu (ústavní zařízení, dětský domov, ...)

- a) Ano
- b) Ne
- c) Jiný názor (uveďte prosím jaký)

.....

Děkuji vám za váš čas a vyplnění dotazníku.